

Teprve podruhé v historii: Na studii publikované v časopise Nature se podíleli vědci a vědkyně z FSV UK

2.4.2026 - Kristýna Springorum | Fakulta sociálních věd UK

Vědci a vědkyně z Institutu ekonomických studií Fakulty sociálních věd UK - prof. Zuzana Havránková, prof. Tomáš Havránek a dr. Jaromír Baxa - se podíleli na studii publikované v prestižním časopise Nature. Navazují tak na úspěch z roku 2022, kdy ekonomové z FSV UK v tomto časopise publikovali poprvé. Jde teprve o druhou společenskovědní studii v historii Nature se zapojením českých vědců - v obou případech šlo o výzkumníky z FSV UK.

Výzkum analyzoval 110 článků publikovaných v letech 2022-2023 v předních ekonomických a politologických časopisech s povinným sdílením dat a kódu. Autoři se zaměřují na jednu ze zásadních otázek současné vědy: nakolik lze plně důvěřovat publikovaným výsledkům. Studie ukazuje, že většinu vědeckých zjištění lze znovu získat ze stejných dat a kódu. Zároveň ale platí, že při jiných, byť legitimních analytických postupech nejsou jejich závěry vždy stabilní.

„Studie nám přináší dobré zprávy. Výsledky ve špičkových žurnálech v ekonomii a politologii jsou z 85 procent replikovatelné. Řada předchozích studií totiž tvrdila, že je to mnohem méně, i pod 50 procent. Hovořili jsme o takzvané replikační krizi,“ uvádí profesor Havránek. *„Důvěryhodnost výzkumu je dnes klíčové téma. V době, kdy klesá důvěra ve vědu - ať už v debatách o očkování, klimatu nebo bezpečnosti - je důležité ukazovat, že vědecké poznání stojí na ověřitelných a transparentních postupech. Právě otevřené sdílení dat a kódu výrazně posiluje jeho spolehlivost. Řešením není vědu zpochybňovat, ale dělat ji lépe a důsledněji,“* dodává dr. Baxa.

Na výzkumu se podílelo přes 100 výzkumných týmů z celého světa. Vedoucí institucí se stala kanadská University of Ottawa. *„Studie se zapojením tolika výzkumných týmů jsou v našem oboru stále častější. Pokud chcete publikovat v těch nejlepších časopisech, konkurence je silnější a nároky jsou větší,“* říká profesor Havránek.

Více si o výsledcích studie přečtete na našem webu o vědě na FSV UK.

<https://fsv.cuni.cz/aktuality/teprve-podruhe-v-historii-na-studii-publikovane-v-casopise-nature-se-podileli-vedci>